

TYPVS DIALECTICES.

INDIALECTICAE COMMENDATIONEM M. Erasmus Vuolfius, ad studiosam pubem.

A Spera iam faciles tolerant conuitia Musæ,
Dente sacras lacerat turba profana deas.
Iam scioli logicen suspendunt naribus uncis,
(Proh scioli studijs pestis acerba bonis)
Vt Siculas nugas, & inania somnia rident,
Et micam solidæ frugis habere negant.
Nil moror, obstipa nasuti nare pererrent,
Quorum iudicio statq; caditq; nihil.
Viuunt Pyerides caelestia numina Musæ,
Nil quibus est maius, phœbi in utraq; domo.
Omnia regna tenent, & Apollinis omnia plera,
Quæ uel ad euxinum sunt uel ad Hesperiam.
Sed non fert animus Musarum sceptrâ thronosq;
Siue arcus phœbi dicere siue lyram.
Victrices hederæ, cytharæ, pharetra, atq; sagittæ
Non intrant carmen (quod caret arte) meum.
Pictores si quando uolunt effingere, frigent.
Mira etsi satagunt luxuriare manu.
Sicut ego uidi fictas quibus indidit apta
Nomina libertas nuper ab arte deas.
Atq; nouem pariter spectiosis ficta tabellis,
Numina, diuinum non nisi Apellis opus.
Vendere lineolas tenues pro corpore uiuò
Durum est, & statuas uiuere & ore loqui.

Si tamen extremam picturæ imitabimur umbram,
E septem primis una canenda modo est.
Virgo erat ore pudens, uestitu & amictu uerendo,
Frome graui, proprio & pulchra colore genis,
Virginis effulgens per eburnea colla fluebat
Cæsaries, uentis discutienda uagis.
Non capitis (fateor) gemma argentoue nec auro,
Sed uiridi uatum flore uirebat apex.
Nec stola demisso uerrebatur symmate campum,
Nuda sed armipotens ibat Amazo genu,
Ore cauum cornu sufflabat in æthera, leua
Fert arcum teretem duraq; tela manu.
Et quod mirabar, curuo latus ense recinctum
Quali aiunt uictis membra secare Getas.
Hæc illi facies, nomen DIALECTICA, sicut
Fecerat appositis schedula curua notis.
Hanc ambire deam puerum decet huius & artem
In memori doctæ mentis habere sinu.
Exanimi cæcos seponat imagine uultus,
Et uiuam ueræ diligat artis opem.
Quam cæcis animis tacito deus indidit igne,
Maius ut Ingenij lumen haberet homo.
Quaq; uia sotia uenere ex artibus artes,
Vi lucis rigidum quæ pepulere chaos.
Crede mihi logicen scire haud res assis habenda
Vnius, hanc summi perdidicere sopher.
Hanc primum peperit solers ægyptius, Athenæ
Altera ab Egypto cognita mater erat,
Assyrij, Persæ, Chaldei, Gymnosophistæ
Indorum, magni hac arte fuere duces.
Zenon, Parmenides, Chrysippus, Carniadesq;
Dijsq; pares superis hanc docuere uiri.
Magnus Aristoteles quo non est doctior alter,
Magnifica logices primus in arce sedet.
Omnibus ille sopher palmam uel præripit unus,
Discipulosq; iubet post sua terga sequi.
Tam dextro genio diuini numinis instar
Edocuit logicen omnigenumq; sopher.
Differtum cornu logices quis non uidet? a quo
Innumera Oceanus commoditate fluit.
Scribere materiam linguis recteq; loquendi
Leges insigni doctæ magisterio
Limitat eloquij campos ne Musica rerum
Integra, disparibus sit uitata sonis.
Occulto inspirat ieiunij igne medullas,
Verbis & uitæ membra mouere facit.
Si caret his neruis Cyparissi oratio fructus
Rhetor lautitijs parturit atq; suis.
Crede ampullosis centum ora sonantia linguis
Non nucis aut cassæ munere glandis eman.
Illius artis iners uoces balbutit inanes,
Vt sunt ampullæ quas uaga gignit aqua.
Et uelut incertæ mutant sua flamina Syrtis
Sic aliudq; aliud stansq; sedensq; probat.
Mentem dat logicæ, regem terræq; poliq;
Mentis ut unanimis consonet ore fides.

Obscuras rerum uolumus si querere causas,
Hac sine, aqua turpi impingimus atq; luto.
Hæc docet & certo genios locat ordine rerum,
Resq; uagas uel ultra septa salire uetat
Lata per augustos stringit negotia fines,
Vt pugno teneas remq; scopumq; rei.
Hæc ab iniquo æquum causarum & disputat ausus,
Quid ue boni lateat quid lateatue mali.
Irato doctas genio uersabimur artes,
Si non hæc tuto calle docebit iter.
Vtq; semel dicam logice Musas iuuat omnes,
Doctorumq; iuuat cuncta theatra uirum,
Sydere in helio natis conscendit harenam,
Et sine clamorosos uocibus esse facit.
Stentora quid prodest bellorum aciesq; sonantes?
Et tragicos sonitus uincere posse tuos?
Ira sophocleo quid prodest concita rictus?
Si rapidos mordet faux asinina canes.
Ars ea fert triplices in aheno casside cristas,
Quos poterit uerbis nemo scribere ferit.
Atq; sinuoso Meandros uimine nequit
Herculeos nodos implicat artis ope.
Hac sine qui contra it, coelum iaculatur in altum,
Muro & ab erato spicula fixa cadunt.
Delphiniq; ligat caudam sed lubrica nexus
Implicitos laqueis parte ab utraq; cauet.
Technas ponenti licet ad Iouis atria tendat,
Mox collo iniecta est seua cathena suo.
Quiq; uolunt nihil intra oleam durie nucem extra,
Vi trahit & uersas comprobant arte uices.
Padus enim euphrati non miscet flumina, Tybris
Non rubeo miscet flaua fluuenta Tago.
Ardua pyrenes rhodope iuga mittet ad alpes,
Atlantis Taurus quando cacumen adit.
Sed uictrix logice uictrici militat hasta,
Militæq; suæ læta trophœa capit.
Improbis ergo labor operosæ deuoret artis
Tædia, quæ prima fronte grauare solent.
Frugibus ut loti successu mira uoluntas
Allicit & durum est inde referre pedes.
Vsum præceptis ultroq; citroq; refingat,
Autoresq; puer perlegat usq; bonos.
Vt tandem e scena ueniat spectanda teatro,
Laudeturq; foris ficta palestra domi.
Sic bona diffuso stillabit copia cornu,
Frumenta uberius nec feret ulla seges.

Cras quando undenos sonitus facit hora diei,
Spero bonis auibus munus obire meum.
Seria docturus uigili Dialectica nixu,
Doctus Aristoteles quæ dedit arte graui.

